

w sprawie wniosku Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Bielsku-Białej o ponowne rozpatrzenie sprawy powtórnej oceny programowej kierunku informatyka na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy ocenę negatywną wyrażoną w uchwale 211/2022 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 7 kwietnia 2022 r. w sprawie powtórnej oceny programowej kierunku informatyka prowadzonego w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Bielsku-Białej na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż argumenty oraz informacje dodatkowe przedstawione we wniosku Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Bielsku-Białej o ponowne rozpatrzenie sprawy powtórnej oceny programowej kierunku informatyka na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim nie uzasadniają zmiany oceny negatywnej wyrażonej w § 1 uchwały nr 211/2022 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 7 kwietnia 2022 r.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej uchwałą nr 794/2020 z dnia 22 października 2020 r. wydało pozytywną ocenę wyżej wymienionego kierunku studiów ze skróconym okresem jej obowiązywania i przedstawiło zalecenia w zakresie kryteriów:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się;
2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się;
6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku
7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku,
10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów.

W wyniku powtórnego postępowania oceniającego Prezydium uznało za niezrealizowane następujące zalecenia:

W odniesieniu do kryterium 1:

Prezydium zaleciło zapewnienie zgodności profilu studiów i efektów uczenia się z koncepcją kształcenia, przy uwzględnieniu zakresu prowadzonej w Uczelni działalności naukowej.

W wyniku powtórnego postępowania oceniającego stwierdzono, że Uczelnia wprowadziła jedynie częściowo skuteczne działania naprawcze w zakresie zalecenia dotyczącego kryterium 1. Uczelnia podjęła działania mające na celu zwiększenie aktywności naukowej związanej z dyscypliną naukową informatyka techniczna i telekomunikacja, do której przyporządkowany jest prowadzony kierunek studiów. Jednak w działalność naukową Uczelni zaangażowana jest

jedynie niewielka część nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, a dokumentacja badań, tj. liczba i tematyka opublikowanych prac (z których część ma charakter wewnętrzny, zatem nie podlega naturalnej w badaniach naukowych weryfikacji środowiskowej) – w części związanych z dyscypliną informatyka techniczna i telekomunikacja – jest niewielka i nie odpowiada wymaganiom ogólnoakademickiego profilu studiów. Uczelnia nie prowadzi zatem dostatecznie rozbudowanej działalności naukowej, w dyscyplinie do której przyporządkowano kierunek, potwierdzonej odpowiednimi publikacjami naukowymi afiliowanymi do Uczelni, a także realizacją projektów badawczych finansowanych przez Uczelnię. Należy przy tym wskazać, co potwierdza również ocena zakresu kryterium 2, iż studenci nie osiągają efektów uczenia się, z których większość byłaby powiązana z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową, a przez to koncepcja studiów nie zapewnia przygotowania studentów do prowadzenia działalności naukowej. W konsekwencji Uczelnia nie zapewnia łączenia kształcenia na ocenianym kierunku z działalnością naukową prowadzoną w dyscyplinie informatyka techniczna i telekomunikacja, i zdobywania przez studentów pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badawczych, a także kompetencji społecznych niezbędnych w działalności i komunikacji naukowej.

Uczelnia przedstawiła stosunkowo liczne, finansowe efekty swojej działalności komercyjnej, wskazując je jako dowody działalności naukowej, jednak prace te mają głównie charakter implementacyjny/wdrożeniowy i mogą stanowić raczej podstawę do prowadzenia studiów o profilu praktycznym.

Jednocześnie Uczelnia nie podjęła żadnych działań zmierzających do zmiany profilu studiów na ocenianym kierunku studiów. Z wyjaśnień Uczelni wynika, że ewentualna zmiana profilu studiów na praktyczny „miałaby nastąpić z mocy prawa na podstawie wyników ewaluacji jakości działalności naukowej”. Taka strategia nie stanowi właściwych działań naprawczych związanych z przedmiotowym zaleceniem Prezydium PKA, biorąc pod uwagę przyznaną na okres skrócony 2 lat i planowaną ponowną ocenę w roku akademickim 2021/2022, oraz fakt, że wyniki ewaluacji będą znane 15 czerwca 2022 r., a Uczelnia - zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce - ma następnie 12 miesięcy na odpowiednie dostosowania kształcenia do odpowiednich przepisów.

Należy jednocześnie zwrócić uwagę na fakt, iż Polska Komisja Akredytacyjna nie ocenia działalności naukowej, lecz stwierdza prowadzenie takiej działalności i powiązanie kształcenia z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Uzyskanie w ramach ewaluacji jakości działalności naukowej kategorii uznającej dorobek Uczelni w dyscyplinie informatyka techniczna i telekomunikacja nie jest tożsamy ze spełnieniem warunków do prowadzenia studiów o profilu ogólnoakademickim, w przypadku których koniecznym jest powiązanie kształcenia z działalnością naukową prowadzoną przez Uczelnię w dyscyplinie, do której kierunek został przyporządkowany.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie zgodziła się z argumentacją podniesioną w uchwale nr 211/2022 Prezydium PKA i uważa, że nie uwzględniono postawionego już w odpowiedzi na raport PKA argumentu Uczelni, że fakt przesunięcia terminu ewaluacji jakości działalności naukowej o 1 rok nie może być wykorzystywany jako argument przeciwko strategii podjętej przez Uczelnię w sprawie działań naprawczych wymaganych przez uchwałę PKA 794/2020.

Uczelnia poinformowała, że Senat w dniu 4 marca 2022 r. przyjął uchwałę zatwierdzającą podjęcie działań zmierzających do uzyskania pozwolenia na utworzenie studiów stopnia na kierunku informatyka na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Wniosek taki złożono w Ministerstwie Edukacji i Nauki w dniu 9 marca br. Uczelnia twierdzi, iż tym samym wyczerpała dostępne jej prawne możliwości podjęcia działań zmierzających do wypełnienia działań naprawczych w zakresie dostosowania koncepcji kształcenia do prowadzonych w Uczelni badań naukowych.

Mimo, iż Prezydium PKA zgodnie z treścią uchwały nr 211/2022 „nie ocenia działalności naukowej, lecz stwierdza prowadzenie takiej działalności i powiązanie kształcenia z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany”, to jednak elementy takiej oceny stanowią większość treści przedmiotowej uchwały w merytorycznym zapisie kryteriów 1 i 2. Zdaniem Uczelni, przedstawiona ocena nie cytuje żadnych obiektywnych norm, względem których istnienie, czy w rzeczywistości jakość i zakres działalności naukowej były weryfikowane. Uczelnia nie znajduje w uchwale zastosowania precyzyjnych definicji sformułowanych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej. Uczelnia przytacza następujące przykłady na poparcie swojej argumentacji:

- „w działalność naukową Uczelni zaangażowana jest jedynie niewielka część nauczycieli akademickich”; zdaniem Uczelni ustawodawca precyzyjnie określił, że znaczenie dla klasyfikacji naukowej jednostek ma jakość działalności naukowej rozumiana jako suma wyników naukowych (w zakresie publikacji – ograniczonych co do ich liczby) lub części kadry, która ma angażować się w ww. działalność.

- „liczba i tematyka opublikowanych prac (...) jest niewielka i nie odpowiada wymaganiom ogólnoakademickiego profilu studiów”; w opinii Uczelni ustawodawca postawił w obowiązującym prawie na jakość publikowanych prac, a nie na ich ilość; rozporządzenie ws. Ewaluacji jakości działalności naukowej, zawiera explicite limit prac naukowych, które mogą zostać uwzględnione w procesie (3 tzw. sloty publikacyjne za okres 4 lat); wymóg zastosowany przez uchwałę PKA jest zatem sprzeczny z rozporządzeniem o ewaluacji.

- „Uczelnia nie prowadzi zatem dostatecznie rozbudowanej działalności naukowej (...) potwierdzonej odpowiednimi publikacjami naukowymi afiliowanymi do Uczelni, a także realizacją projektów badawczych finansowanych przez Uczelnię”; zdaniem Uczelni stwierdzenie powyższe wprowadza antycypuje już możliwość potwierdzenia istnienia (i efektów) działalności naukowej kryteriami 2 i 3 ww. rozporządzenia, lecz błędnie twierdzi, że chodzi tu o projekty finansowane przez Uczelnię. W istocie § 22 ww. rozporządzenia kładzie szczególny nacisk na efekty finansowe osiągnięte z komercjalizacji badań naukowych i usług badawczych świadczonych na zlecenie podmiotów nienależących do systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Uczelnia dodała, iż osiągnięte wyniki finansowe są znaczne i dotyczą nie „finansowych efektów swojej działalności komercyjnej” (jak błędnie wskazano w uchwale), tylko tworzenia nowych algorytmów i transferu know-how związanego z tymi algorytmami i ich oprogramowaną implementacją, przewidzianego przez ustawodawcę.

W procesie realizacji zaleceń uchwały PKA z 2020 r., w tym w realizacji strategii (A) Uczelnia wykorzystywała dostępne kryteria oceny działalności naukowej, w tym w jej pełnym zakresie, względem kryteriów rozporządzenia o ewaluacji.

Przy braku stanowiska interpretacyjnego PKA w sprawie stosowanych zasad, zachodzi niebezpieczeństwo stosowania subiektywnych kryteriów przez każdy z zespołów oceniających.

W kontekście formy skarżonej uchwały, Uczelnia zwraca uwagę na duże nagromadzenie tzw. dwuznacznych wypowiedzi:

- „niewielka część nauczycieli” [...]
- „tematyka prac (...) z których część ma charakter wewnętrzny”
- „liczba prac (...) jest niewielka”
- „Uczelnia nie prowadzi dostatecznie rozbudowanej działalności naukowej”

Zdaniem Uczelni nie podano podstawy prawnej kryteriów wobec których uznano, że zakres prowadzonej przez Uczelnię działalności naukowej jest „niewystarczający”.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie przedstawiła dodatkowej dokumentacji zgodnie z zaleceniem PKA, wskazującej na opracowywanie koncepcji kształcenia na kierunku informatyka tak by powiązany z nią profil kształcenia oraz efekty uczenia się umożliwiły w pełni jej realizację, w szczególności biorąc pod uwagę działalność naukowo-badawczą prowadzoną w Uczelni. Tematyka artykułów naukowych przedstawionych przez Uczelnię zawiera monografię wewnętrzną, w której wszystkie artykuły przygotowane są przez studentów bądź absolwentów wraz z kadrą akademicką. Wśród nich jedynie 7 (na 16) można przyporządkować do szeroko rozumianej informatyki. Ponadto Uczelnia przedstawiła spis publikacji naukowych we współpracy z uczelniami zagranicznymi (w sumie 6 pozycji), z których 4 można przyporządkować do zastosowań informatyki w transporcie/logistyce. Nie wykazano zatem powiązania koncepcji i celów kształcenia z działalnością naukową prowadzoną w Uczelni dyscyplinie, do której przyporządkowano kierunek.

Biorąc pod uwagę powyższe, brak jest przesłanek do zmiany stanowiska w zakresie oceny realizacji zalecenia w kryterium 1.

W odniesieniu do kryterium 2:

Prezydium zaleciło uwzględnienie w programie studiów zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową i zadbanie, by zajęciom tym było przypisanych ponad 50% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów (zgodnie z § 3 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów), Uczelnia nie uwzględniła prawidłowo w programie studiów zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w wymiarze ponad 50% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów zgodnie z wymaganiami określonymi w § 3 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 661). Wśród wykazanych przez Uczelnię zajęć powiązanych z prowadzoną działalnością naukową, którym przypisano 120 pkt. ECTS, co stanowi 57,1% wszystkich punktów koniecznych do ukończenia studiów, nie wykazano, że zajęcia te prowadzone są w dyscyplinie informatyka techniczna i telekomunikacja, do której odnoszą się efekty uczenia się. Ponadto, dla części zajęć brakuje udokumentowanej działalności naukowej prowadzonej i afiliowanej przez pracowników Uczelni zaangażowanych w kształcenie na ocenianym kierunku, co potwierdza brak należytego kształtowania przez Uczelnię warunków do prowadzenia działalności naukowej. Przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności nie stanowi w konsekwencji integralnego elementu programu studiów, o kluczowym znaczeniu dla osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się na studiach o profilu ogólnoakademickim.

Brak w programie studiów wystarczającego udziału zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową uniemożliwia właściwe ukierunkowanie treści programowych na aktualny stan wiedzy teoretycznej i metodologicznej w dyscyplinie informatyka techniczna i telekomunikacja oraz normy i zasady prowadzenia działalności naukowej. Nie zapewnia także dominacji metod dydaktycznych oraz form zajęć ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów, mających na celu wszechstronne kształcenie kompetencji intelektualnych niezbędnych w działalności naukowej (samodzielnego, krytycznego, twórczego myślenia, identyfikowania, analizy i rozwiązywania problemów), jak również metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się, sprawdzających kompetencje w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w niej. Wobec braku w programie studiów wystarczającego udziału zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową, nie zapewnia się organizacji zajęć umożliwiającej częściowe nabywanie wiedzy, umiejętności oraz rozwijanie kompetencji społecznych przez studentów w środowisku badawczym właściwym dla dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany, jak również częściowego sprawdzania i oceny efektów uczenia się w tym środowisku.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, iż podane przez Uczelnię zajęcia związane z działalnością naukową stanowią ponad 57% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów, spełniając tym samym warunek ustawowy. Zdaniem Uczelni argumentacja jest zbyt lakoniczna, nie podano, które konkretnie zajęcia są kontestowane.

W opinii Uczelni podane lakoniczne uzasadnienie jest na tyle ogólne, że pozwala na kwestionowanie spełnienia kryterium 2 oceny programowej PKA praktycznie w dowolnym przypadku, nie pozwalając na obiektywną weryfikację kryteriów oceny, lub nawet na należyte prowadzenie Uczelni i modyfikacje programu studiów w okresie między ocenami.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie przedstawiła dodatkowej dokumentacji. Wnikliwa analiza wcześniej dołączonej dokumentacji potwierdza poprawność stanowiska PKA wyrażonego wcześniejszą uchwałą. Uczelnia w programie studiów wskazała zajęcia, które wg niej są powiązane z prowadzoną działalnością naukową i którym przypisano 120 pkt. ECTS, co stanowi 57,1% wszystkich punktów koniecznych do ukończenia studiów. Nie przedstawiono dodatkowej dokumentacji z której wynikałoby, że zajęcia te związane są bezpośrednio z działalnością naukową w dyscyplinie informatyka techniczna i telekomunikacja, do której odnoszą się efekty uczenia się.

Brak w programie studiów wystarczającego udziału zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową uniemożliwia prawidłowe ukierunkowanie treści programowych na aktualny stan wiedzy teoretycznej w dyscyplinie informatyka techniczna i telekomunikacja, a co za tym idzie osiągania efektów w zakresie wiedzy i umiejętności z informatyki. Nie zapewnia się organizacji zajęć umożliwiającej nabywanie wiedzy, umiejętności oraz rozwijanie kompetencji społecznych przez studentów w środowisku badawczym właściwym dla dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany, jak również weryfikacji i oceny efektów uczenia się w tym środowisku. Stoi to w sprzeczności ze standardem jakości kształcenia, który zwraca uwagę na to, by treści programowe były zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniały w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie, do której

jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie.

Nie jest również możliwe zdobywania w pełni kompetencji społecznych niezbędnych w działalności naukowej (samodzielnego, krytycznego, twórczego myślenia, identyfikowania, analizy i rozwiązywania problemów), jak też metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się, sprawdzających kompetencje w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w niej.

W związku z powyższym brak jest przesłanek do zmiany stanowiska w zakresie oceny realizacji zalecenia w kryterium 2.

W odniesieniu do kryterium 10:

Prezydium zaleciło zapewnienie skutecznego wdrożenia wniosków z prowadzonej w ramach systemu zapewnienia jakości kształcenia systematycznej oceny programu studiów, a także wykorzystywanie ich do doskonalenia tego programu m.in. poprzez wyeliminowanie uchybień wskazanych w zaleceniach dotyczących powyższych kryteriów.

W wyniku powtórnego postępowania oceniającego stwierdzono, że Uczelnia wprowadziła częściowe działania naprawcze w zakresie zalecenia dotyczącego kryterium 10. Podjęto działania mające na celu poprawę skuteczności funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia. Skorygowano dokumentację programu studiów w zakresie nazewnictwa i parametrów wybranych grup zajęć. Oprócz udziału studentów w pracach Senatu Uczelni zorganizowano także spotkania ze studentami dotyczące bieżących problemów związanych z kształceniem na kierunku informatyka, w tym kształcenia na odległość w warunkach pandemii. Uwzględniono także sugestie studentów w zakresie treści i metod prowadzenia wybranych zajęć. Część zmian będących wynikiem funkcjonowania systemu została wprowadzona w postaci formalnych uchwał Senatu. System zapewnienia jakości kształcenia nie umożliwił wyeliminowania części uchybień wskazanych w zaleceniach PKA, w szczególności dotyczących zapewnienia spełnienia warunków formalnych do prowadzenia studiów o profilu ogólnoakademickim, w zakresie przypisania co najmniej 50% punktów ECTS do grup zajęć związanych z działalnością naukową.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wskazała, iż nałożenie na wewnętrzne uczelniane systemy zarządzania jakością kształcenia obowiązku nadzoru nad zakresem i obszarami badań naukowych uczelni wymagałoby co najmniej wiążącego określenia kryteriów merytorycznych oceny tych badań, którymi posługują się, bądź będą posługiwały się zespoły oceniające PKA. Uczelnia dodała, iż wobec dotychczasowego braku publicznie dostępnej informacji ws. stosowanych przez zespół oceniający kryteriów, zarzut wobec systemu zarządzania jakością kształcenia - zdaniem Uczelni - należy uznać za bezpodstawny.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie przedstawiła żadnych nowych argumentów, ani informacji o podjętych działaniach naprawczych. Należy zauważyć, że działania podejmowane w Uczelni w ramach systemu zarządzania jakością kształcenia nie są w pełni efektywne, ze względu na stwierdzone niedostateczne powiązanie treści programowych z działalnością naukową kadry w zakresie dyscypliny do której przyporządkowano program studiów oraz brak właściwego

ukierunkowania treści kształcenia na aktualny stan wiedzy teoretycznej i metodologicznej w dyscyplinie informatyka techniczna i telekomunikacja. Uczelnia na obecnym etapie nie usunęła powyższych błędów. We wskazanych kryteriach 1-2 system zarządzania jakością kształcenia nie zdiagnozował istniejących uchybień. Nadrzędnym celem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest diagnoza uchybień związanych z procesem dydaktycznym, a tworzenie procedur jest środkiem wspomagającym osiągnięcie celu. Na kierunku informatyka nie zdiagnozowano uchybień, w tym m.in. braku zgodności profilu studiów i efektów uczenia się z koncepcją kształcenia i niedostatecznego powiązania kształcenia z działalnością naukową. Oznacza to konieczność wprowadzenia mechanizmów diagnozujących uchybienia i zapobiegających ich powstawaniu w przyszłości.

W związku z powyższym brak jest przesłanek do zmiany stanowiska w zakresie oceny realizacji zalecenia w kryterium 10.

Biorąc pod uwagę brak realizacji zaleceń w odniesieniu do kryterium 1, 2 i 10 Prezydium PKA stwierdza, iż nie zostały spełnione warunki do zmiany negatywnej uchwały nr 211/2022 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 7 kwietnia 2022 r. wydanej w wyniku powtórnej oceny programowej kierunku informatyka na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Bielsku-Białej.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

z up. Przewodniczącego
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
29.06.2022
Maria Próchnicka